

Jacek Beutlich

Bezpieczeństwo narodowe w kontekście niewłaściwych postaw własnych obywateli

Przegląd Naukowo-Metodyczny. Edukacja dla Bezpieczeństwa nr 3, 99-102

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Jacek BEUTLICH

Firma Menad er Bezpiecze stwa, Pozna

BEZPIECZE STWO NARODOWE W KONTEK CIE NIEWÚA CIWYCH POSTAW WÚASNYCH OBYWATELI

Niektóre postawy wobec narodu jak kosmopolityzm, ksenofobia, szowinizm i rasizm mog zagra a jego bezpiecze stwu.

Kosmopolityzm jest przeciwstawieniem patriotyzmu. Kosmopolita to sobywa-
tel wiata+. Uwa a on, e ojczyzn czyŃwieka jest caŃy wiat. Naród, pa stwo i hi-
storia nie maj dla niego znaczenia. Odcina si on od tradycji, kultury narodowej,
losów wŃasnego narodu i innych nacji. Jest to postawa negatywna cz ci mieszana
w polskiej literaturze o wieceniowej. Postawy kosmopolityczne cz ci magnatów
i szlachty doprowadziŃy do rozbiorów Polski. Kosmopolita nie stworzy niczego war-
to ciowego w kulturze czy sztuce, poniewa jest odci ty od dorobku swojego na-
rodu. Kultury narodowe s cz ci spu cizny kulturowej caŃego wiata.

Ksenofobia to postawa charakteryzuj ca si strachem wobec wszystkiego co
obce. Jest to postawa niech ci wobec innych religii, narodów, pa stw, ras i kultur.
Przejawia si to w poczuciu wy szo ci wŃasnego narodu wobec innych nacji. Kse-
nofobia jest nietolerancyjna wobec innych postaw i zachowa . W j zyku polskim
lady jej widzimy w takich okre leniach narodów jak: Szwaby, Szkopy, Pepiczki,
abojady, Makaroniarze. Równie nasi s siedzi maj równie obra liwe okre lenia
na Polaków np. Polaczki. Jest to postawa zdecydowanie nacechowana emocjami
negatywnymi.

Szowinizm jest to skrajna forma nacjonalizmu.
Charakteryzuje si on bezkrytycznym stosunkiem do
wŃasnego narodu. Szowinista nie dostrzega jego wad,
a zalety wyolbrzymia. Gardzi on innymi narodami
i popiera agresywn polityk swojej ojczyzny. Szowi-
nizm jest ideologi nietolerancyjn opart na wyzysku
i dyskryminacji innych nacji. PrzykŃadami szowinizmu
mo e by faszyzm wŃski i nazizm niemiecki. Faszyzm
byŃ ruchem spoŃeczno-politycznym o zaŃb eniach anti-
demokratycznych, antyliberalnych szowinistycznych
i totalitarnych. Twórc faszyzmu byŃ Benito Mussolini
i skupiaŃy w swoich szeregach zwolenników udziaŃu
WŃoch w I wojnie wiatowej, kombatantów wojennych
i byŃych socjalistów.

Fot. 2. Benito Mussolini¹

W obawie przed rosn cymi wpŃywami komunistów, faszy ci uzyskali poparcie
przemysŃwców i wŃa cicieli ziemskich oraz prawicowych polityków. W 1921 roku
powstaŃ Narodowa Partia Faszystowska z Mussolinim na czele. Utworzono bo-
jówki faszystowskie szczarne koszule+. W 1922 roku Mussolini dokonaŃ zamachu
stanu zwanego sMarszem na Rzym+. Król powierzyŃmu utworzenie nowego rz du.
Po obj ciu wŃadzy faszy ci krwawo rozprawili si z opozycj wprowadzaj c dykta-
tur i rozwi zuj c wszystkie partie i zwi zki zawodowe poza faszystowskimi. Fa-

¹ jspivey.wikispaces.com/file/view/mussolini.gif/76802295/mussolini.gif

szym opierają swój władz na centralizmie i systemie monopartyjnym. Na czele państwa stał Mussolini i Wielka Rada Faszystowska. Władze państwa obsadzono faszystami, a organy państwowej podporządkowano partii. Tajna policja eliminowała przeciwników reżimu. Istniała zasada bezwzględności państwa wobec Mussoliniego i jego partii. Zwalczano komunizm, krytykowano kapitalizm. Najlepszym ustrojem według włoskich faszystów był korporacjonizm czyli tworzenie wspólnych zrzeszeń pracodawców i pracowników. Praca miała być podstawą państwa. Poprzez prace publiczne np. budowanie autostrad zlikwidowano bezrobocie. Rozwinięto te sfery społeczne poprzez budowę szkół, przedszkoli, ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych. Włoszy faszysty panowali na basenie Morza Śródziemnego. Sojusz z Niemcami i Japonią doprowadził do udziału Włoch w II wojnie światowej, co zakończyło się klęską państwa faszystowskiego.² Faszystowski wobec siebie państwa i mentalności obywateli nie był w stanie zrealizować w pełni swoich szowinistycznych i rasistowskich założeń.

Konsekwentnie swoje założenia wprowadził w życie nazizm czyli niemiecki narodowy socjalizm i hitlerizm. Była to zbrodnicza i ludobójcza doktryna o charakterze skrajnie antydemokratycznym. Twórcą jej był Adolf Hitler stojący na czele Narodowo-Socjalistycznej Niemieckiej Partii Robotniczej. W wyniku wyborów w 1933 roku hitlerowcy doszli do władzy. Nazizm, podobnie jak włoski faszyzm, głosił hasła społeczne, antykapitalistyczne, odwetowe, szowinistyczne i antysemityczne. Zwolennikami nazizmu byli głównie drobnomieszczaństwo i robotnicy. Głównym celem nazizmu były podboje terytorialne, co znalazło poparcie wielkiego kapitału. Po zdobyciu władzy hitlerowcy stworzyli państwo totalitarne. Oparte było ono na hierarchii jako podstawie organizacji państwa. Rasistowskie ustawy norymberskie skierowane zostały przeciwko obywatelom pochodzenia żydowskiego. W 1934 roku Hitler ogłosił się wodzem narodu niemieckiego. Jego dyktatura oparta była na systemie policyjnym, obozach koncentracyjnych i zagłady. Wamięczył traktat wersalski rozbudował armię niemiecką. W 1938 roku został naczelnym dowódcą Wehrmachtu. Stosując szantaż polityczny wobec mocarstw zachodnich zajęł Austrię w 1938 roku, Czechosłowację w latach 1938-1939 oraz Kijów w 1939 roku. Atakiem na Polskę 1 września 1939 roku rozpoczął II wojnę światową. Wojska hitlerowskie podbiły większość państw europejskich, lub je sobie podporządkowały. Mimo początkowych sukcesów po napaści na Związek Radziecki, Wehrmacht zaczął ponosić klęski na froncie wschodnim. Przełomem była klęska w bitwach: stalingradzkiej i na łuku Kurskim. Od tego momentu kolejne ofensywy wojsk radzieckich i alianckich na zachodzie doprowadziły do bezwarunkowej kapitulacji III Rzeszy i upadku nazizmu.³

Rasizm. Postawą wiążącą się z szowinizmem jest rasizm. Teoria ta zakłada, że wartość człowieka zależy od jego rasy. Rasizm zakłada, że są lepsze i gorsze rasy ludzi. W XIX wieku uznano, że najwartościowsza jest rasa biała i należy ją bronić. Idee te usprawiedliwiały antysemityzm, politykę kolonialną i niewolnictwo. Rasizm wiąże się zawsze z przemocą wobec człowieka innej rasy. Obecnie uważa się, że rasizm nie ma żadnych podstaw naukowych. Rasy doprowadzają do antagonizmów między narodami.

Przykładem organizacji rasistowskiej jest Ku-Klux-Klan powstały w Stanach

² J.W. Borejsza: *Rzym, a wspólnota faszystowska*. Warszawa 1981r.

³ H.E. Berna : *Mordercy z Wehrmachtu*. Warszawa 1987r.

Zjednoczonych po wojnie secesyjnej. Była to zakonspirowana organizacja dążąca do utrzymania przewagi białych w USA. Dążyli oni do ograniczenia praw afroamerykanów, katolików i żydów. Ku-Klux-Klan odrodził się w 1915 roku. Został zdelegalizowany z powodu stosowania przemocy na tle rasowym i religijnym.

Przejawem rasizmu jest też antysemityzm, który jest postawą charakteryzującą się nienawiścią do narodu żydowskiego. Antysemici postrzegają żydów jako grupę religijną, etniczną i rasową. Przykładem skrajnego antysemityzmu jest nazizm, który próbował zniszczyć naród żydowski w Europie.

Innym przykładem rasizmu był Apartheid czyli segregacja rasowa. Pojęcie to związane jest z systemem politycznym jaki panował w Republice Południowej Afryki do połowy lat 90-tych XX wieku. Nazwa Apartheid została użyta po raz pierwszy w latach 30-tych XX wieku. W latach 40-tych XX wieku używał jej Partia Narodowa. W 1948r Apartheid został usankcjonowany przez prawo.

Jednak dyskryminacja Afrykanów trwała już od początku kolonizacji Afryki przez białego człowieka. Schyłek XX wieku był czasem Apartheidu w RPA.

Pojęcie rasizmu nie jest tylko przypisane rasie białej. Hasła nazistowskie głosiła również Japonia podczas II wojny światowej np. *Asia dla Azjatów*. Przykładem czarnego rasizmu może być radykalna organizacja Partia Czarnych Panter, której celem była ochrona czarnych mniejszości w Stanach Zjednoczonych. Organizacja ta była szczególnie aktywna w latach 60 i 70-tych XX wieku.

Niestety zjawisko rasizmu nie jest też obce w Polsce, mimo że procesów o dyskryminację rasową nie ma. Obcokrajowcy w naszym kraju mogą się spotykać z ksenofobią i rasizmem. Dotyczy to zwłaszcza osób pochodzących z Azji, Afryki, byłego Związku Radzieckiego i Romów. Na terenie Polski znajduje się wiele graffiti o charakterze rasistowskim. W Białymstoku odnotowano rasistowskie ataki na czarnoskórych pijarzy.

Istnieją też w Polsce organizacje rasistowskie takie jak Nacjonalistyczne Stowarzyszenie *„Zadruga”* i Narodowe Odrodzenie Polski. *„Zadruga”* jest organizacją polityczną, która powstała w 2006 roku we Wrocławiu i odwołuje się do tradycji przedwojennej.

Kolejną organizacją rasistowską jest Narodowe Odrodzenie Polski. Jest to narodowo-radykalna i nacjonalistyczna partia polityczna. Nawiązuje ona do tradycji Ruchu Narodowo-Radykalnego Falanga z okresu międzywojennego.

Partia ta bez powodzenia starała się zaistnieć na polskiej arenie politycznej. Do wycofania z II wojny światowej, jak i przemiany demokratycznej w III Rzeczpos-

Fot. 3. Uczestnik demonstracji Ku-Klux-Klanu⁴

Rys. 4. Znak Nacjonalistycznego Stowarzyszenia *„Zadruga”*⁵

⁴ phillips.blogs.com/photos/uncategorized/2007/11/28/1130_kkk.jpg

⁵ upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/5/51/Toporzeln.svg/180px-Toporzeln.svg.png

spolitej doprowadziły do sytuacji, w której powyżej opisane organizacje stanowią margines życia politycznego.

Ustawa z 6 czerwca 1997 roku w artykule 256 mówi, że: *«Kto publicznie propaguje faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawojuje do nienawiści na tle różnic narodowo-ciowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo ze względu na bezwyznaniowość, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.»* Artykuł 257 mówi, że: *«Kto publicznie zniewa a grupę ludności albo poszczególne osoby z powodu jej przynależności narodowej, etnicznej, rasowej, wyznaniowej albo z powodu jej wyznaniowości ci lub z takich powodów narusza nietykalność cielesną innej osoby podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.»⁶*

Rys. 5. Znak Narodowego Odrodzenia Polski «Falanga»

Chociaż organizacje rasistowskie w Polsce stanowią margines życia społecznego, a prawo zabrania głoszenia treści antyrasowych, to zjawiska tego nie można lekceważyć. Zarówno treści szowinistyczne jak i rasistowskie są głoszone przez ludzi o radykalnych poglądach, którzy w sprzyjających im okolicznościach mogą wyrządzić szkody społeczne. Dlatego też, kiedy pracownik firm zajmujących się ochroną osób i mienia musi znać charakterystykę postaw szkodliwych społecznie. Ochroniając pochody, uroczystości czy publicznie na stadionie należy liczyć się z wystąpieniami tego typu ekstremistów.

⁶ Dz.U.z 1997r. Nr 88, poz. 553 z późniejszymi zmianami

⁷ www.wyborca.pl/pic/partie/nop.jpg